

опцію “Get involved” (“Долучаймося”). Французький портал в аспекті діяльності побудований з урахуванням різних напрямів, як-от, економіка, туризм, освіта та молодь, охорона здоров'я тощо. Такі відмінності у структурі ДДУ можна пояснити як описаними вище відмінностями у тлумаченні самого поняття державного управління та функцій уряду, так і відмінностями у стратегічній спрямованості подання інформації. Безперечно, що основною і спільною для всіх порталів є стратегія інформування. Однак творці порталів використовують різні тактики для реалізації цієї стратегії, що, перш за все, виражається у самому доборі інформаційних повідомлень та їхньому включенні в різні підрозділи.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Андрейчук Н. І. Семіотика лінгвокультурного простору Англії кінця XV – початку XVII століття : монографія / Н. І. Андрейчук. – Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2011. – 280 с.
2. Енциклопедія державного управління: у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентіві України / [Наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін.]. К. : НАДУ, 2011.
3. Юридичні терміни: Тлумачний словник / за ред. В.Г. Гончаренка. – 2-ге вид., стереотипне. – К.: Либідь, 2004.- 320 с.
4. A Dictionary of law. – Fifth edition / Ed. By Elizabeth A. Martin. – New York, Oxford: Oxford University Press, 2002. – 551p.
5. Dictionnaire du droit prive par Serge Braudo Conseiller honoraire à la Cour d'appel de Versailles. [Electronic resource]. – Available from: <https://www.dictionnaire-juridique.com/serge-braudo.php/>
6. Fox and Meyer. Public Administration Dictionary. - Juta and Co Ltd. – 1995. – 141 p.
7. La Toupie. “Toupictionnaire”: Le dictionnaire de politique. [Electronic resource]. – Available from: <https://www.toupie.org/>
8. Mayr A. Language and Power. An introduction to Institutional Discourse / Andrea Mayr. – London; New York: Continuum International Publishing Group. – 2008. – 204 p.

REFERENCES

1. Andreichuk, N. I. (2011). Semiotyka lnhvokulturnoho prostoru Anhlii kintsia XV – pochatku XVII stolittia : monohrafiia [Semiotics of linguistic-cultural space of England, XVth – beginning of XVII century: monography]. Lviv : Vyd-vo Lvivskoi politekhniky.
2. Entsiklopedia derzhavnoho upravlinnia: u 8 t. (2011). [Encyclopedia of state management]. Kyiv: NADU.
3. Yurydychni terminy: Tlumachnyi slovnyk (2004). [Explanatory Dicionary]. Kyiv: Lybid.
4. A Dictionary of law. (2002). New York, Oxford: Oxford University Press.
5. Dictionnaire du droit prive par Serge Braudo Conseiller honoraire à la Cour d'appel de Versailles. [Electronic resource]. <https://www.dictionnaire-juridique.com/serge-braudo.php/>
6. Fox and Meyer. (1995). Public Administration Dictionary. Juta and Co Ltd.
7. La Toupie. “Toupictionnaire”: Le dictionnaire de politique. [Electronic resource]. <https://www.toupie.org/>
8. Mayr, A. (2008). Language and Power. An introduction to Institutional Discourse. London; New York: Continuum International Publishing Group.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Богдана Стойка – старший викладач кафедри соціально-гуманітарних наук Львівської національної академії мистецтв.

Наукові інтереси: контрастивна лінгвістика, теорія та практика перекладу термінології державного управління, англійська мова за професійним спрямуванням.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

Bogdana Stoika – Senior lecturer of the Department of social and humanitarian sciences at the Lviv National Academy of Arts.

Scientific interests: contrastive linguistics, theory and practice of translation of terminology of public administration, English for professional purposes.

УДК 81'25

ЗАСОБИ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ АДДИКТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ В НІМЕЦЬКІЙ МОВІ (НА МАТЕРІАЛІ ЛЕКСИКО- СЕМАНТИЧНОГО МІКРОПОЛЯ „DROGENSUCHT/ НАРКОЗАЛЕЖНІСТЬ“)

Лариса КІТ (Кропивницький, Україна)

e-mail: larisa.gavrilyuk.19@gmail.com

КІТ Лариса. ЗАСОБИ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ АДДИКТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ В НІМЕЦЬКІЙ МОВІ (НА МАТЕРІАЛІ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОГО МІКРОПОЛЯ „DROGENSUCHT/ НАРКОЗАЛЕЖНІСТЬ“)

У статті розглядається специфіка вираження аддиктивної поведінки на позначення залежності, зокрема наркотичної залежності (Drogensucht) в сучасному німецькомовному газетному дискурсі, визначено структуру лексико-семантичного мікрополя „DROGENSUCHT/ НАРКОЗАЛЕЖНІСТЬ“ в сучасній німецькій мові.

Ключові слова: лексична одиниця; лексико-семантичне поле; лексико-семантичне мікрополе; лексико-семантична група; аддиктивна поведінка; наркотики; наркозалежність; Drogen; Drogensucht.

KIT Larysa. MEANS OF VERBALIZATION OF ADDICTIVE BEHAVIOR IN THE GERMAN LANGUAGE (ON THE MATERIAL OF THE LEXICAL-SEMANTIC MICROFIELD - "DROGENSUCHT / DRUG ADDICTION")

The article investigates the specificity of the expression of addictive behavior in the modern German discourse. Addictive behavior means anti-social, that is the behavior of an individual or a group that does not meet generally accepted social rules as a result of which there is a violation of these norms. The author of the article pays some attention to the newspaper discourse. Its main characteristics and lexical features are defined. The study examines the means of verbalization to indicate the dependence, in particular drug addiction (ger. Drogensucht) in the modern German language. It is also determined the structure of the lexical-semantic microfield "DROGENSUCHT / DRUG ADDICTION". To conduct a study and analysis of the means of verbalization of addictive behavior, texts of newspaper discourse were chosen as a vivid example of mutual functionality and combination of texts from different discourses. The language of newspaper publications is mostly stylistically neutral. What is more, the basis of the study becomes the means of displaying addictive human behavior. It is remarked that one of the forms of destructive behavior is addictive behavior. It is expressed in the desire to escape from reality by changing the mental state with the intake of certain substances, accompanied by the development of intense emotions. The article notes that addictive behavior, as a kind of deviant behavior of the individual, has many subspecies, differentiated mainly through various addictive agents that change the mental state: alcohol, drugs, toxic substances, etc. Moreover, as people's lives change, new forms of addictive behavior appear, and at the same time, some forms gradually lose such a label. It is described the lexical and phraseological means of representation of the microfield "DROGENSUCHT / DRUG ADDICTION" by stylistic and axiological criteria. Furthermore, it is found that the structure of the microfield "DROGENSUCHT / DRUG ADDICTION" covers the following lexico-semantic groups: "names of drugs", "people with addictive behavior", "characteristics of behavior of people with addictive behavior", as well as "actions of people with addictive behavior". During the quantitative analysis, it was determined the largest group of all. In addition, it is determined the prospect of further research and its direction.

Keywords: lexical unit; lexical semantic field, lexical semantic microfield, lexical semantic group, addictive behavior; drugs; drug addiction; Drogen, Drogensucht.

Одним з актуальних аспектів сучасної лінгвістичної науки є категоризація та концептуалізація реальної дійсності. Категорії та концепти, фіксуючись у мовленні, набувають лексичного вираження у формі лексичних одиниць (ЛО), які в свою чергу групуються у лексико-семантичні поля (ЛСП). Під лексико-семантичним полем (ЛСП) розуміють сукупність мовних одиниць, які об'єднані спільністю змісту й відображають поняттєву, предметну або функціональну подібність позначуваних явищ [2, с. 99; 3, с. 121].

У статті здійснено системний підхід до дослідження лексики, яка входить до лексико-семантичного поля „DROGENSUCHT/ НАРКОЗАЛЕЖНІСТЬ“.

Актуальність теми зумовлена дослідженням вербалізації процесів і явищ, специфічних для німецькомовних лінгвокультур. Поняттю «лексико-семантичне поле» в сучасній лінгвістиці присвячено безліч досліджень. Проте ЛСП „DROGENSUCHT/ НАРКОЗАЛЕЖНІСТЬ“ ще не було предметом окремого дослідження. Drogensucht (укр. наркозалежність) є формою девіантної (від лат. *deviatio* - відхилення) поведінки людини, яка тлумачиться як антисоціальна, тобто поведінка індивіда або групи, що не відповідає загальноприйнятим соціальним нормам, внаслідок чого відбувається порушення цих норм.

Об'єктом нашого дослідження є сукупність моно- та полілексемних одиниць ЛСП „DROGENSUCHT/ НАРКОЗАЛЕЖНІСТЬ“.

Предметом дослідження є особливості польової організації засобів відображення аддиктивної поведінки людини.

Мета статі полягає у визначенні специфіки об'єктивації аддиктивної поведінки людини в сучасній німецькій мові шляхом аналізу лексичних засобів репрезентації „DROGENSUCHT/ НАРКОЗАЛЕЖНІСТЬ“.

Досягнення мети передбачає розв'язання таких **завдань**: систематизувати новітні дані про змістове наповнення поняттєвої категорії „аддиктивна поведінка людини” й засоби її вербалізації; визначити структуру мікрополя „DROGENSUCHT/ НАРКОЗАЛЕЖНІСТЬ“ та описати дати характеристику лексико-фразеологічним засобам репрезентації мікрополя „DROGENSUCHT/ НАРКОЗАЛЕЖНІСТЬ“ за стилістичним і аксіологічним критеріями.

Матеріалом дослідження слугував корпус з німецькомовних газетних текстів [5; 6; 7; 8; 9], що виокремлені методом суцільної вибірки Інтернет-сайту газети „Spiegel Online” та „Tagesspiegel“ за період з 2016 по 2019 рр.

Для проведення дослідження дослідження та аналізу засобів вербалізації аддиктивної поведінки було обрано саме тексти газетного дискурсу, який є яскравим прикладом взаємодіяльності та поєднання текстів різних дискурсів. О. Селіванова у термінологічній енциклопедії „Сучасна лінгвістика“ дає таке визначення поняттю дискурс: „дискурс – замкнена цілісна комунікативна ситуація (подія), складниками якої є комуніканти

й текст як знаковий посередник, зумовлена різними чинниками, що опосередкують спілкування й розуміння (соціальними, культурними, етнічними і т. ін.)“ [4, с. 119].

Газетний дискурс є особливим типом соціального дискурсу, що орієнтується на передавання реальної інформації від адресанта до адресата. Він відрізняється від інших типів дискурсу інтерпретацією категорії правдивості, фактуальності, об'єктивності. Зростання останнім часом інтересу до газетних статей не лише лінгвістів, а й психологів спричинене лексичними змінами в структурі тексту та відповідною реакцією на них читачів. Основою газетного дискурсу є загальноживана лексика, оскільки вона представлена у всіх типах літературного, книжково-писемного та усно-мовленнєвого матеріалу, адже саме ця лексика створює ту основу, на якій взагалі можливе розуміння. Широке використання в газетно-інформаційному дискурсі імен та назв робить повідомлення конкретним і співвідносить дані відомості з певними особами, закладами чи районами. Назви та імена досить часто використовуються в газетно-інформаційних матеріалах у скороченій формі. Розглядаючи лексику в денотативному плані, багато авторів зазначають великий відсоток абстрактних слів, хоча інформація, як правило, конкретна. В плані конотацій відмічається велика кількість не скільки емоційної, скільки оцінної та експресивної лексики.

Мова газетних публікацій є, в основному, стилістично нейтральною, оскільки переважна більшість слів відповідають встановленим літературним нормам та є неемоційними.

Основою дослідження стали засоби відображення аддиктивної поведінки людини. Людське життя проявляється в складному поєднанні двох форм активності – поведінки і діяльності, – які часто складно розмежувати. Тим не менш, істотні їх відмінності дуже важливі. Однією з форм деструктивної поведінки, яка виражається в прагненні до відходу від реальності шляхом зміни свого психічного стану за допомогою прийому деяких речовин, що супроводжується розвитком інтенсивних емоцій, є аддиктивна поведінка (addiction – схильність, згубна звичка).

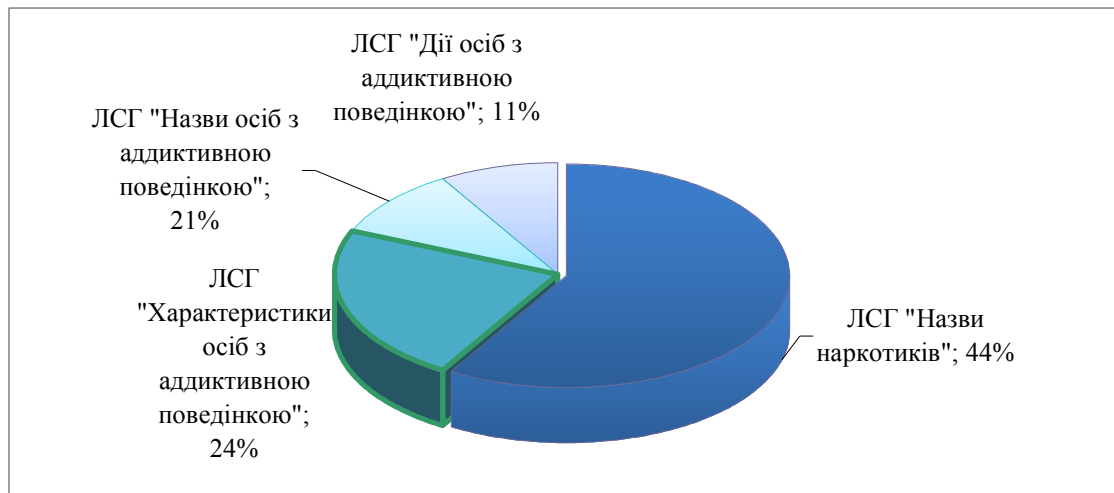
Якщо звернутися до історичних коренів даного поняття, то лат. Аддіктус – той, хто пов'язаний боргами (засуджений до рабства за борги), інакше кажучи, це людина, який знаходиться в глибокій рабській залежності від якоїсь непереборної влади. Деяка перевага терміну «аддиктивна поведінка» полягає в його інтернаціональній транскрипції, а також у можливості ідентифікувати особистість з подібними звичками як «аддикта» або «аддиктивну особистість» [1, с. 116].

Аддиктивна поведінка, як вид девіантної поведінки особистості, в свою чергу має безліч підвидів, диференційованих переважно за допомогою різних аддиктивних агентів, що змінюють психічний стани: алкоголь, наркотики, токсичні речовини, тощо. У міру зміни життя людей з'являються нові форми залежної поведінки, водночас деякі форми поступово втрачають ярлик девіантності [1, с. 116].

Під час аналізу лексичних засобів текстів німецькомовних газет на позначення ЛСМП „DROGENSUCHT/ НАРКОЗАЛЕЖНІСТЬ“ було виокремлено корпус ЛО, що охоплюють 71 лексему із семами „особа, яка виявляє аддикцію до наркотиків“, „асоціальна поведінка, пов'язана з аддикцією до наркотиків“. Саме ці лексеми виступають засобами вербалізації лексико-семантичного мікрополя „DROGENSUCHT/ НАРКОЗАЛЕЖНІСТЬ“.

У результаті суцільного обстеження газетних текстів нашого матеріалу дослідження, було вибрано 71 моно- та полілексемну одиницю, що вміщують вищезазначені семи. З огляду на проведений компонентно-дефініційний аналіз, корпус лексем-вербалізаторів дослідженого ЛСМП можна поділити на такі ЛСГ: 1) ЛСГ „Назви осіб з аддиктивною поведінкою“; 2) ЛСГ „Назви наркотиків“; 3) ЛСГ „Характеристики осіб з аддиктивною поведінкою“; 4) ЛСГ „Дії осіб з аддиктивною поведінкою“ (див. рис.1).

Рис.1 Структура мікрополя „DROGENSUCHT“/ „НАРКОЗАЛЕЖНІСТЬ“

За результатами кількісних підрахунків найчастотнішу вербалізацію в межах мікрополя „Аддиктивна поведінка“ отримали назви наркотичних речовин, які вживають суб’єкти аддиктивної поведінки, на другому місці – характеристики поведінки осіб з аддиктивною поведінкою, з невеликим відривом на третьому місці – назви осіб, що виявляють аддиктивну поведінку, за якими йдуть дії суб’єктів девіантної поведінки.

ЛСГ „Назви наркотиків“ представлена найбільшою кількістю одиниць – 31 ЛО, що складає 44 % всіх ЛО мікрополя „DROGENSUCHT/ НАРКОЗАЛЕЖНІСТЬ“, що свідчить про інтенсивність вербалізації цього сектору навколишньої дійсності. Прикладами конститuentів цієї ЛСГ можуть бути такі ЛО на позначення наркотиків: *Kokain, Cannabis, Cannabisblüten, THC, Speed, Ecstasy, Haschisch, Marihuana, MDMA-Kristalle, Rauschgift, Amphetaminen, Meth-Amphetamin, Tabak, Fentanyl, Methamphetamin, Genussmittel, Alkohol, Joint, Heroin, Superdroge, illegale Suchtmittel, weiche Droge, psychoaktive Pflanzen, neue psychoaktive Substanzen, LSD, Schnüffelstoffe, Crystal Meth, Legal Highs oder Badesalzdrogen, Opium (Schlafmohn), Fentanyl (Schwarzmarktnamen „China white“)*.

Крім того серед поданої ЛСГ можна виокремити ЛО, які утворюють синонімічний ряд до ЛО „die Droge“, це такі як *das Suchtmittel, das Rauschgift, das Genussmittel, der Schnüffelstoff*.

Назви наркотичних речовин належать до соціально зумовленої лексики, оскільки виникнення цих назв є результатом соціального попиту та замовлення на нові наркотичні засоби. Крім того фахівці різних галузей, як то медицина, хімія, юриспруденція тощо вказують на зростання рівня наркотичної залежності і появу нових засобів наркотичної дії. Відповідно до цього боротьба з залежністю потребує вивчення наркотичних речовин і розробку медикаментозних, психологічних та соціальних засобів протидії, створення для цього законодавчої бази й структур, відповідальних за цю проблему.

ЛСГ „Характеристики поведінки осіб з аддиктивною поведінкою“ з кількістю 17 ЛО, 14 % всієї кількості, є другою за величиною групою ЛСМП „DROGENSUCHT/ НАРКОЗАЛЕЖНІСТЬ“. Лексичні одиниці цієї ЛСГ позначають ознаки девіантів, пов’язаних з вживанням наркотиків, описані такими ЛО: 1) емоційні стани *launisch, aggressiv, dumm, faul, hungrig*; 2) наслідки вживання наркотиків, пов’язані з протиправними діями *sexuelle Übergriffe, die Kriminalität*; 3) наслідки, пов’язані з передозуванням *die Sucht, der Drogenüberdosis, das Koma, der Tod*; 4) наслідки вживання наркотиків, пов’язані з конкретною шкодою для здоров’я чи летальні наслідки *Krebs, Herzinfarkt, Denkstörungen, verringert Appetit und Durst, an Wahnvorstellungen leiden, sogar an Krankheiten sterben*.

Виходячи з аналізу лексики цієї групи, можна зробити висновок, що ЛСГ на позначення характеристики поведінки осіб з аддиктивною поведінкою виражає не тільки ознаки суб’єктів наркозалежної поведінки, але й наслідки зловживання наркотичними речовинами,

ЛСГ „Назви осіб, що виявляють аддиктивну поведінку“ охоплює 15 ЛО (21%) мікрополя й вміщує лексеми, які використовуються для номінації осіб-носіїв девіантної

поведінки. В ході аналізу було також встановлено, що ЛО на позначення осіб, які вживають наркотичні речовини, зустрічаються в текстах значно менше, ніж ЛО, на позначення торговців наркотиками у співвідношенні 6:10. ЛО на позначення наркозалежних осіб: *der Drogensüchtige, der Kiffer, der Süchtige, Rauchfiftsüchtiger, der User, der Drogi* (дві останні ЛО належать до лексики молодіжного жаргону); ЛО на позначення наркоторговців: *der Drogenhändler, der Händler, der Schmuggler, der Kokainschmuggler, der Drogenboss, der Drogenbaron, der Drogen-Clan, der Mafioso, Broker im internationalen Drogenhandel, der Kartellboss*.

ЛСГ „Дії суб’єктів адиктивної поведінки“ складається з лексем на позначення дій суб’єктів девіантної поведінки, пов’язаних з вживанням наркотичних речовин. До цієї ЛСГ належить найменша кількість ЛО дослідженого ЛСМП – 8 ЛО та лише 11 % від загальної кількості. Серед лексики цієї групи можна виділити наступні категорії: 1) ЛО на позначення вживання наркотичних засобів: *gebrauchen, konsumieren, rauchen, zur Zigarette greifen*; 2) ЛО на позначення збуту заборонених речовин: *kiffen, handeln, schmuggeln, verkaufen*

Отже, аналіз польової організації лексичних вербалізаторів лексико-семантичного мікрополя „DROGENSUCHT/ „НАРКОЗАЛЕЖНІСТЬ“ в німецькомовному газетному дискурсі засвідчив, що наркозалежна поведінка людини виражається множиною лексичних одиниць, які можна структурувати на чотири лексико-семантичних групи, „Назви осіб з адиктивною поведінкою“, „Назви наркотиків“, „Дії осіб з адиктивною поведінкою“, „Характеристики осіб з адиктивною поведінкою“. Найдетальнішу вербалізацію знаходять назви наркотиків – 44 % лексичних одиниць мікрополя. Характеристики поведінки осіб з адиктивною поведінкою – 24%. Назви осіб з адиктивною поведінкою та дії суб’єктів наркозалежної поведінки вміщують порівняно меншу кількість ЛО – 21% і 11%, відповідно.

Перспективу подальшого дослідження вбачаємо опис наркозалежної поведінки людини на матеріалі англомовного газетного дискурсу в лінгвокогнітивному аспекті.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Змановская Е. В. Девиантология: (Психология отклоняющегося поведения): Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. – 2-е изд., испр. / Елена Валерьевна Змановская. – М.: Издательский центр «Академия», 2004. – 288 с.
2. Кобозева И.М. Лингвистическая семантика: учебник [3-е изд., стер.] / Ирина Михайловна Кобозева. – М.: КомКнига, 2007. – 352с.
3. Кочерган М. П. Загальне мовознавство: підруч. [для студ. філол. спец. вищих закл. освіти] / Михайло Петрович Кочерган. – К.: Вид. центр “Акад.”, 1999. – 288 с.
4. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. / Олена Селіванова – Полтава: Довкілля-К, 2006. – 716 с.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

5. <https://www.tagesspiegel.de/politik/drogen-im-rausch-wie-entwickelt-sich-der-drogenkonsum/13413098.html>
6. <https://www.tagesspiegel.de/gesellschaft/panorama/statistisches-bundesamt-zahl-der-jugendlichen-komasaeufer-nimmt-weiter-ab/12577232.html>
7. <https://www.tagesspiegel.de/politik/gesetz-gegen-designerdrogen-gesundheitsminister-groehe-laesst-legal-highs-verbieten/12645052.html>
8. <http://www.spiegel.de/panorama/justiz/mafia-ndrangheta-boss-francesco-strangio-auf-der-flucht-gefasst-a-1253443.html>
9. <https://www.zeit.de/wissen/gesundheit/2014-03/drogen-sucht-genetische-veranlagung>

REFERENCES

1. Zmanovskaya, E.V. (2004). Deviantologiya: (Psikhologiya otklonayushchegosya povedeniya): Ucheb. posobiye dlya stud. vyssh. ucheb. zavedeniy. 2 issue. corrected [Deviantologiy: (Psychology of deviant behavior): Educational supplies for universitu students. Second edition corrected]. Moscow: Publishing house «Akademiya».
2. Kobozeva, I.M. (2007). Lingvisticheskaya semantika: uchebnik [3 issue. ster.]. [Linguistic semantics: Textbook]. Moscow: KomKniga.
3. Kocherhan, M.P. (1999). Zahalne movoznavstvo : pidruch. dlia stud. filol. spets. vyshchikh zakl. Osvity. [General linguistics: Textbook for university students of pgiology]. Kyiv: Publishing house “Akad.”.
4. Selivanova, O. (2006). Suchasna linhvistyka: terminolohichna entsyklopediia. [Modern linguistics: the terminology encyclopedia]. Poltava: Dovkillia.

SOURCES OF ILUSTRATIVE MATERIAL

5. <https://www.tagesspiegel.de/politik/drogen-im-rausch-wie-entwickelt-sich-der-drogenkonsum/13413098.html>
6. <https://www.tagesspiegel.de/gesellschaft/panorama/statistisches-bundesamt-zahl-der-jugendlichen-komasaeufer-nimmt-weiter-ab/12577232.html>
7. <https://www.tagesspiegel.de/politik/gesetz-gegen-designerdrogen-gesundheitsminister-groehe-laesst-legal-highs-verbieten/12645052.html>

8. <http://www.spiegel.de/panorama/justiz/mafia-ndrangheta-boss-francesco-strangio-auf-der-flucht-gefasst-a-1253443.html>

9. <https://www.zeit.de/wissen/gesundheit/2014-03/drogen-sucht-genetische-veranlagung>

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Лариса Кіт – асистент кафедри перекладу, прикладної та загальної лінгвістики Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: дослідження у галузі лінгвістики та порівняльної лінгвістики.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

Larysa Kit – an assistant of the Department of Translation, Applied and General Linguistics of Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University.

Sphere of scientific interests: research in the field of linguistics and comparative linguistics.

УДК 811.111:81'37

ФЕНОМЕН НЕВИЗНАЧЕНОЇ КІЛЬКОСТІ У ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ ДИСКУРСІ: НОМІНАТИВНИЙ АСПЕКТ

Анна ЗІНЧЕНКО (Суми, Україна)

e-mail: annascent@gmail.com

ЗІНЧЕНКО Анна. ФЕНОМЕН НЕВИЗНАЧЕНОЇ КІЛЬКОСТІ У ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ ДИСКУРСІ: НОМІНАТИВНИЙ АСПЕКТ

У статті розглядаються вторинні номінації індефінітної кількості та їх лексична представленість у англомовному публіцистичному дискурсі. Автором виконується спроба навести визначення феномену вторинної номінації невизначеної кількості та каталогізувати вторинні квантитативи метафоричної / метонімічної природи за тематичним принципом. На основі корпусу прикладів продемонстровано наповнення лексичного інструментарію для вираження індефінітності, що робить його зручним та водилим рішенням реалізації комунікативних інтенцій у публіцистичних текстах.

Ключові слова: вторинна номінація індефінітної кількості, невизначена кількість, метафорична / метонімічна природа, публіцистичний дискурс.

ZINCHENKO Anna. INDEFINITE QUANTITY IN PUBLICISTIC DISCOURSE: NOMINAL ASPECT

The article considers the topical problem of indefinite quantity lexical representation in publicistic discourse. Since media play an important role in mind shaping of the modern society, it is necessary to focus on the verbal tools of information representation in it. This inevitably includes the studies of the category of quantity, especially the subcategory of indefinite quantity. The category of quantity is a basic ontological category that has its linguistic reflection in words with quantitative semantics. The subcategory of indefinite quantity is represented directly (through nominations of indefinite quantity) and indirectly (through secondary nominations and constructions that actualize the indefinite semantics). The secondary nominations are as a rule based on associations of objects' quantitative characteristics and abundant quantity. The article gives the definition to the notion of indefinite quantity secondary nomination. We understand it as a secondary nominative creation that actualizes the quantitative feature of the primal nomination meaning, and transposes it to the object in a metaphorical or metonymical way. Considering the corpus of publicistic texts, we managed to eliminate nine thematic groups according to the similar semantics. The studies provides the following thematic groups of indefinite secondary nominations: atmospheric and natural phenomena, water objects and their parts, geographical objects, military nominations, flora, fauna, their parts and assemblies, assemblies of people and objects, containers and reservoirs, buildings and their assemblies. The results of the study show that indefinite quantity secondary nominations have a vast lexical spectrum. Noun-dominated, the spectrum demonstrates the "substantial" comprehension of quantity by a person. The wide thematic range highlights the fact, that people use all kinds of their sensual experience and knowledge for expressing the meaning of indefinite quantity. As secondary nomination are created based on metaphor or metonymy it can expressivitate the journalistic text, helping to reach the communicative goals.

Key words: indefinite quantity secondary nomination, indefinite quantity, metaphoric / metonymic nature, publicistic discourse.

Ідея тотальної інформатизації та поінформованості суспільства сьогодні сягає такої актуальності, що отримання нових даних та їх обробка стало свого роду визначальною ознакою соціуму. Такі обставини відкривають усе нові вектори для дослідження уже здавалося б досконально вивчених базових категорії гносеології, не оминувши й категорію кількості.

Комунікативний вплив на масову свідомість через ЗМІ за останні десятиліття став одним із найконтroversійніших питань, давши поштовх численним науковим розвідкам. Питання невизначеності у публіцистиці, особливо – кількісної невизначеності – видається важливим, оскільки зачіпає маніпулятивний аспект мовлення. З таких позицій вивчення лінгвістичної репрезентації індефінітної кількості набуває особливої **актуальності**.

Традиційно, лінгвістична категорія кількості, або квантитативність, представлена субкатегоріями визначеної, приблизної та невизначеної кількості. Феномен невизначеної (індефінітної) кількості неодноразово опинявся у науковому фокусі вітчизняних (С. В. Баранова, О. І. Єгорова, Н. Л. Клименко, І. К. Кобякова, О. Ю. Семененко, С. О. Швачко) та зарубіжних (В. В. Акуленко, А. Вежбицька, С. А. Жаботинська, В. В. Новицька, В. З. Панфілов, Л. Д. Чеснокова) філологів.

Узагальнивши погляди дослідників на структуру і принципи організації субкатегорії невизначеної кількості, ми розглядаємо її як функціонально-семантичне поле невизначеної